

מה אומרות תמונות אלה?

אם היה למישהו ספק באהבה ובחוס שהעניקה רוסילדה קוני סאלס לבתה התינוקת, ברונה, באות תמונות אלה ומוכיחות את ההיפך. יחד עם צוות הטלוויזיה הבריטי טי באה גם האם לישראל, לדרוש בחזרה את בתה. היא הביאה אי-

רוסילדה וברונה

תה מיוזודה אחת ותמונות מיש"פחתיות. מאז התמשך הדיון, ובית המישפט טרם החליט מה יעשה בתינוקת. עקב הדרישה לבדיקת רקמות הגיע לישראל גם אבי הילדה, אמריקו ואסקונסאלס, שעימו היא חיה בלי נישואין, ובואו שיפר במיקצת את מצב רוחה של האם.

באמצעות התמונות שהביאו בני הזוג מבראזיל אפשר לראות את חייהם הצנועים בבית קטן, בנוי עץ. האם, סמוך מאוד ללידה, לבושה בג'ינס ובחולצת טריקו, מחבקת ומנשקת את הילדה הקטנה. את האמבטיה עושה האם לתינוקת בתוך חדר השינה, כאשר היא מציבה אמבטי-פלאסטיק זעיר על מיטת הזוג, ובו היא רוחצת את בתה.

עריסת התינוקת קרובה מאוד למיטת ההורים, כמעט נוגעת בהם. מעל המיטה תלויה בובה זהובת שיער ותמונה של מלאך. אחרי הרחצה מחזיק האב המחויך בקטנה, כשזו עטופה במגבת גדולה, והוא נראה גא ומאושר.

באחת התמונות אפשר לראות את האב מטייל עם בתו בחצר,

ציון צפריה, העולם הזה

למי הזכות המישפטית על הילדה הבראזילית, ברונה-קרוליין, בת רוסילדה קונסאלס ואמריקו ואסקונסאלס (למעלה, בארץ)? מה אומר החוק?

האנושות. קוליהם' משקף מציאות חיים שיש להתחשב בה. השופט ברק מצטט החלטה של השופט זלמן חשין בענייני אימוץ, הטיבעיים לחנך את ילדיהם קיימת להם גם זכות קונסטיטוציונית חשובה: זכותם למלא חובות אלה. השופט חשין הוא שקבע את המטבע "קוליהרם", ואמר: "אין לך נכס יקר לאדם מן הקשר הנפשי בין הורים וילדיהם הטיבעיים, שבהם הם רואים את פרי אהבתם, עצמם ובשרם, ואת רור ההמשך הנושא בחובו את מיטענם התורשתית."

השופטים לא התעלמו גם מהקשר הנוצר בין הורים מאמצים ובין הילד המאומץ. אלא שזכות מישפטית קמה להם אך ורק אחרי שנוצרת עילת אימוץ. המדינה או אדם פרטי אינם יכולים לחטוף ילד מהוריו הטיבעיים ולמסרו לאחר. רק ההורים הטיבעיים יכולים לוותר על זכותם לגדל את הילד. לעיתים רחוקות נוצרת עילה לקחת מהם את ילדם, אם הם נוהגים בצורה המסכנת אותו.

"כדי להצדיק פגיעה באוטונומיה ובפרטיות של התא המישפחתי צריכה להתקיים עילה מיוחדת ויוצאת-דופן, שובתו של הקטין עצמו אינה עילה כזו, קבע בית-הדין. כלומר, אף אם יתברר, ללא כל ספק, כי לקטין טוב יותר אצל הוריו המאמצים, הרי אם לא יתקבל בית-הדין המישפט כלל את טובת הקטין, והוא יחזור להוריו הטיבעיים.

"רק כאשר נמסר הילד לאימוץ כדון, ואחרי-כך התחרט ההורה הטיבעי, יש מקום לשקול את טובת הילד." השופט ציטט מחקר חדש, שקבע כי אחד הדברים החשובים בחיי הילד וטובתו הפנימית הוא המשכיות ההתמדה וקביעות היחסים. ילד אינו מבוגר בהקטנה, קבע בית-הדין המישפט, מה ילד הוא עולם שלם לפני עצמו. מה (המשך בעמוד 41)

ההורים הבטיחו לעזור לה לגדל את הילד, ולפתע נראה היה כי לא יהיה לה קושי לעשות זאת. בית-הדין המישפט התרשם כי היא אשה נורמלית, עובדת ומתפרנסת, ויש לה רגש כן לילד. למרות שלא היה ספק כי המישפחה, שקיבלה את הילד לאימוץ, אהבת אותו ונותנת לו חום, אהבה ובית מבוסס, החליט השופט כי קשר הדם בין הילד ואמו חזק יותר. הוא

אמצעים. אבי התינוק היה גבר בן 43, נשוי ואב לשישה. ארבעה ימים אחרי הלידה החליטה האם למסור את בנה לאימוץ. היא חתמה על המסמכים הדרושים. האב, שלא היה בקשר עם האם, לא חתם על מסמכים כלשהם. הילד הוכרז כבר אימוץ, ונמסר למישפחה שעמדה לאמי צו כדון, כבוא הומן. אחרי ימים אחדים התחרטה האם.

בית-הדין המישפט הגבוה לצדק יקבע בימים הקרובים למי תהיה הילדה ברונה-קרוליין. אם תחזור להר יריה הטיבעיים, רוסילדה קונסאלס ואמריקו ואסקונסאלס אשר מהם נחטפה בגיל ארבעה חודשים, או לזוג יעקב ושימחה תורג'מן מישראל, שעל ידם אומצה, ושאלם גילה באהבה רבה במשך השנה וחצי האחרונות. עורכי-הדין שימעון שובר ואלי כהן,

קול הדם

הפקיע את הילד מירי מאמציו והחזירו לאמו הטיבעית. על החלטה זו הוגש עירעור לבית-הדין המישפט העליון, ושם נקבעה החלטה עקרונית.

מיטען תורשתי

השופט אהרון ברק בדין חוקי מדיניות שונות ומחקרים שנעשו בעולם, וקבע את הדברים הבאים: לולא החליטה האם הטיבעית למסור את הילד לאימוץ, לא היתה למדינה כל זכות עליו. האם היתה זכאית להחזיק בו, לגדלו לחנכו ככל אם אחרת. ואפילו היתה אם גרועה, לא היתה למדינה זכות להתערב, אלא במיקרים חריגים במיוחד.

"מקובלת עלי החזקה כי טובת הקטין היא שיהא אצל הוריו הטיבעיים. בארצות-הברית ניכרת מגמה לשלול חזקה זו, אבל לדעתי, כל עוד לא הוכח כי תחושה סנטימנטלית זו בטעות יסודה, יש להמשיך בה. שכן היא מבוססת על נסיון-חיייה המצטבר של

אמנם, לפני הלידה עשתה את כל החישובים, הבינה כי הוריה, שהם אנשים חרדים, לא יעזרו לה. היא רצתה לנתק לחלוטין את יחסיה עם האב שהיה שתיי ומופרע, והיא התאכזבה ממנו קשות. לפני הלידה היתה סטיר דנטית, ולא היה לה כל מקור-הכנסה. היא חשבה כי לא תוכל להתגבר על הניטל הכלכלי. עקב כל השיקולים הללו עזבה הסטודנטית את בית-החולים למחרת הלידה, והשאירה לבנה הפעוט מיכתב שבו פירטה את שיקוליה, ואחרי-כך חתמה על מיסמכי האימוץ.

כאשר התחרטה, מיהרה האם אל פקידת-הסעד, אמרה לה כי טעתה, וביקשה לקבל בחזרה את בנה. כמלאת לילד חצי שנה פנתה האם לבית-המישפט, סיפרה כי חל שינוי גדול בנסיבות, וביקשה להחזיר לה את בנה. לפני הערכאה הראשונה התגלו הנסיבות הבאות: רגשי-האמהות גברו מאוד אצל הסטודנטית. מיד אחרי הלידה מצאה לעצמה עבודה חלקית, שכרה דירה והתפייסה עם הוריה.

המייצגים את ההורים מבראזיל, היו בטוחים כי אחרי שבדיקת הרקמות הוכיחה מעל לכל ספק את קשריהם בין הבראזילים לילדה, יהיה האקט של בית-הדין המישפט אקט פורמלי בלבד. אולם להפתעת הכל התברר כי השופ"טים ערכו דיון ממושך, ואף שאלו "מדוע הונחה האם את המעקב אחרי בתה משך שיבעה חודשים?"

זוהי הפעם הראשונה שמתנהל בישראל דיון על אימוץ שהושג בי חטיפה, אולם היו כבר בעבר מיקרים רבים שבהם נמסר ילד לאימוץ, והוריו הטיבעיים התחרטו עלי-כך. מיקרה אחד כזה, משנת 1983, נידון לפני נשיא בית-הדין המישפט העליון מאיר שמגר, השופט אהרון ברק והשופט אליעזר גולדברג. מהדברים שאמר שם השופט ברק אפשר להקיש על המיקרה המכונה כיום "מישפט שלמה".

כוח קשר-הדם

ב ינואר 1983 ילדה סטודנטית רווקה בן זכר. היא היתה חסרת-